

[Baunsgaard.]

lige investeringer. Hidtil har vi arbejdet for kortsigtet, og det lader sig vist ikke benægte, at samfundsudbygningen ofte har haft tilfældighedernes præg. Uden en virkelig langsigtet planlægning af de offentlige investeringer kan vi ikke sikre udbygning på de mest nødvendige områder.

Det er jo allerede klart for de fleste, at vi er kommet ind i en overordentlig vanskelig situation på hele uddannelsesområdet. Vi kan undskylde os med, at udviklingen er løbet så stærkt, at samfundet har skiftet karakter i et omfang, der måske ikke var til at overse, og at derfor netop uddannelsens problemer er blevet så store. Men det løser jo ikke vanskelighederne. I dag ved vi, at i adskillige år frem må vi kæmpe med at løse de problemer, der allerede er skabt, og det samtidig med at vi skal leve op til de nye krav, der ustandselig vil melde sig.

Det går selvsagt ikke uden en vis planlægning, og det er jo også rigtigt, at der, som det ærede medlem hr. Poul Hartling sagde det, er behov både for en fysisk og en økonomisk planlægning. Det er ikke nok at have pengene, vi skal også have arbejdskraften for at klare det, og der er jo næppe heller megen tvivl om, at vi nødvendigvis må frem til en sådan stramning i planlægning, at der ikke sættes nyt arbejde i gang tidligere, end der kan frigøres arbejdskraft til det fra de opgaver, der er påbegyndt.

Det er måske folketingets allervigtigste opgave at gøre sig dette krav om bedre tilrettelægning i den offentlige anlægspolitik helt klart. Det må nødvendigvis betyde, at arbejdet med disse problemer i folketinget må få en mere fremtrædende plads, end det hidtil har haft. Vi fik jo sidste år nedsat folketingets investeringsudvalg, og næppe nogen vil hævde, at det har sat sig særlig tydelige spor endnu. Det skyldes efter min mening ikke, at den idé, der ligger bag ved investeringsudvalget, ikke er rigtig. Det er mere — man fristes næsten til at sige igen — et udtryk for, at vi ikke til fulde har forstået de krav, der stilles, når der skal arbejdes under en mindretalsregering. Regeringen kan ikke alene gennemføre beslutninger i folketinget. Det må regeringen bøje sig for. Til gengæld kan det ikke være tilfredsstillende for os andre at overlade hele planlægningen til regeringen og kun tage medan-

svar, når skattepolitikken skal tilrettelægges. Folketinget må med i planlægningen af investeringerne, ikke i detaljer, men i den prioritering af opgaverne, som er en nødvendig forudsætning for en blot nogenlunde tilfredsstillende samfundsudbygning.

Så synes jeg, det retfærdigvis må erkendes, at det ikke er regeringen, der har haft størst vanskeligheder ved at tilslutte sig denne tanke. Over for dem, der har haft nok så vanskeligt ved det, vil jeg minde om, at en mindretalsregering har det tilfælles med enhver anden regering, at den kan løbe en risiko for at blive afskediget. Og det ville da være rart for dem, der eventuelt skulle afløse, om de i tide har fastlagt grundlaget for samarbejdet mellem regering og folketing. Jeg synes ikke mindst dette gælder, fordi alt som sagt tyder på, at vi også efter et valg skal regne med at have en mindretalsregering.

Det er helt klart en vigtig opgave, at der igennem en planlægning sikres mod, at de offentlige investeringer vælter den økonomiske balance eller beslaglægger så megen arbejdskraft, at der ikke levnes reelle muligheder for de påkrævede private investeringer. Det er jo de offentlige investeringer, der sammen med de private investeringer og det private forbrug danner det totale forbrug. Hvis dette totale forbrug er større, end de øjeblikkelige økonomiske forudsætninger tillader, ja, så mister vi den økonomiske balance. I det lange løb vil en sådan mangel på balance gå ud over både investeringer og beskæftigelse og dermed også i sidste ende over de private forbrugsmuligheder. Derfor må det totale forbrug tilpasses de økonomiske forudsætninger, og det vil jo i praksis betyde, at man må foretage en vis udvælgelse.

I de drøftelser mellem venstre og det radikale venstre, der hidtil er foregået, har der været enighed om, at målsætningen for den økonomiske politik må være en vedvarende opretholdelse af den høje beskæftigelse. De senere års mangel på samfundsøkonomisk balance har jo imidlertid vist, at dette mål kun kan fastholdes, hvis der defineres en klarere indkomstpolitisk linje. Det kan kun gøres, hvis regeringen optræder mere aktivt over for indkomstaftalerne, end regeringen gjorde det i foråret. Fremtidig bør regeringen forud for generelle overenskomst-